

LANDSGRUPPEN AV
HELSEØSTRE NSF

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Vår saksbehandler: age
Vår ref: C6. Høringer 2012
Vår dato: 190412
Deres ref.: 201102411

Høringsvar - forslag til endringer i tobakksskadeloven

LaH NSF har hatt høringen til vurdering og uttalelse blant medlemmer, lokale faggrupper og sentralt styre. Vi har konsentrert våre merknader til kapittel 3 og 4, som har størst relevans for vårt fagområde. Tobakksforebygging er et viktig tema for NSF og en helhetlig strategi for folkehelsearbeid skal utarbeides ut fra vedtak på NSF's Landsmøte 2011.

Vi mener man her foreslår en lov for fremtiden med klare forventninger til at de fleste etterhvert avstår fra røyking. Samtidig mener vi at departementet enkelte steder i lovforslaget burde fulgt opp de faglige anbefalingene fra helsedirektoratet i større grad, særlig med tanke på å verne barn og ungdom mot uønsket tobakksrøyk.

KAPITTEL 3 TILTAK FOR Å BEGRENSE UNGDOMS TILGANG TIL TOBAKK

3.1 Kommunal bevillingsordning for salg av tobakk

Vi støtter langt på veg departementets forslag til bevillingsordning, men er undrende til at det ikke foreslås en begrensning i type utsalgssteder, slik helsedirektoratet foreslår. Vi mener det er verdt å se til blant annet provinsen British Columbia i Canada, hvor man har innført forbud mot tobakksalg på helseinstitusjoner, offentlige høyskoler og universitet, offentlige idrettsanlegg og i bygninger som eies eller leies av staten eller et statlig selskap. Ønsker man å begrense ungdoms tilgang til tobakk, vil en lignende begrensning i utsalgssteder etter vår mening være et effektivt forebyggende tiltak. Det vil være et viktig signal fra myndighetene om at man prioriterer barn og ungdoms helse hvis det ikke tillates salg av tobakk på utdanningsinstitusjoner og idrettsarenaer – arenaer hvor barn og unge tilbringer store deler av tiden sin. Departementet uttaler i høringsforslaget at «Dersom vi skal nå målet om en tobakksfri ungdomsgenerasjon og på sikt et tobakksfritt samfunn, er det helt nødvendig å begrense ungdoms tilgang til tobakksvarer». Da mener vi man må benytte sterkere virkemidler enn det departementet legger opp til, og vi støtter derfor direktoratets forslag skissert i 3.1.3.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

www.sykepleierforbundet.no
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Vi støtter helsedirektoratets forslag om en bevillingsperiode på 4 år. En løpende bevillingsperiode slik departementet foreslår, er vi redd vil innebære at kommunene på grunn av ressursknapphet nedprioriterer den løpende kontrollen med utsalgsstedene. Med en tidsbegrenset bevillingsperiode blir kommunen i større grad forpliktet til å foreta en vurdering. Vi ser det også som en fordel at man har samme bevillingsperiode som for alkoholsalg, det gjør regelverket enklere å forholde seg til både for bevillingsinnehaver, myndigheter og publikum.

Vi støtter departementets forslag om at bevillingsordningen også skal gjelde i Longyearbyen. Vi er undrende til at man ikke vurderer en avvikling av avgiftsfritt salg av tobakk på flyplasser.

3.3. Aldersgrensen for kjøper og selger av tobakksvarer

Vi støtter direktoratets forslag om at kun personer som er 20 år eller eldre kan kjøpe og selge tobakksvarer. Det er ikke slik i dag at myndighetsalder gir alle rettigheter. Eksempelvis er aldersgrensen 20 år for kjøp av alkohol med høyere alkoholprosent enn 22 %. Røyk er ofte inngangsporten til alkohol, og ved å utsette røykedebuten kan man oppnå en effekt også på drikkedebuten.

3.4 Opphevelse av unntaksbestemmelsen om daglig tilsyn med salget

Opprettholdes dagens aldersgrense på 18 år, støtter vi forslaget om at dagens unntaksbestemmelse i § 11 oppheves.

3.5 Forbud mot salg av mindre sigarettpakker

Vi støtter forslaget om forbud mot salg av enkeltsigaretter eller mindre sigarettpakker. Innføres slikt forbud mener vi at det må følges opp av forskning som kan vurdere en evt. effekt av tiltaket, spesielt på ungdom. Tatt i betraktning den generelt sterke private økonomien i Norge, er det med et slikt forbud en viss risiko for at både ungdom og voksne kjøper større pakninger og øker forbruket.

KAPITTEL 4 TOBAKKSFRIE ARENAER OG VERN MOT PASSIV RØYKING

4.1 Røykfrie arbeidsplasser

Vi støtter departementets forslag om at tobakkskadelovens § 12 annet ledd oppheves, slik at det blir forbudt med røykerom i lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang og i arbeidslokaler, og at det innføres forbud mot røykebokser og røyking på enkeltkontor.

4.2 Håndheving av røykeforbudet på serveringssteder

Departementets forslag om buffersoner og nasjonale retningslinjer for innbygging synes å være påkrevd ut fra den praksis som har etablert seg, og ut fra behovet for ensartet regelverk. Mange innbygninger på utesteder er i dag nærmest som lukkede røykerom, som ekskluderer de som ønsker et røykfritt alternativ utendørs, eks. om sommeren. Ideelt sett kunne vi ønsket et totalforbud mot røyking også på uteserveringer, men vurderer at dette i praksis vil bli vanskelig å håndheve. Man kan

se for seg at røykingen da kun forskyves utenfor «gjerdet/avgrensingen», noe som allikevel kan medføre tobakksrøyk på uteserveringsområdet. Så lenge tobakk er en lovlig vare å kjøpe og bruke, er det også et spørsmål om hvor sterkt man er villig til å stigmatisere røykerne.

4.3 Tobakksbruk i arbeidstiden

Vi mener det er spesielt viktig å sikre barn og ungdom røykfrie omgivelser, blant annet begrunnet i Barnekonvensjonens paragraf 24, punkt 1. Da er røykfrie barnehager, SFO og skoler sentral arenaer. Vi erfarer ikke at målet om tobakksfri skoletid er nådd. Skolene har hatt mange år på seg til å iverksette nødvendige tiltak for å nå målet, og vi mener derfor at det nå bør vurderes en lovfesting av påbud om tobakksfri arbeidstid. Vi mener et slikt påbud om tobakksfri arbeidstid i barnehager og utdanningsinstitusjoner, følger av departementets forslag i pkt. 4.4, 4.5 og 4.6.

Forslaget bør også omfatte helseinstitusjoner. Det burde være en selvfølge at helseinstitusjoner er røykfrie, og at pasienter ikke utsettes for passiv røyking eller plager som følge av ansattes røyking i arbeidstiden. Ut fra problemstillingene som belyses i pkt. 4.7 vedr. barneverninstitusjoner og psykiatriske helseinstitusjoner for personer under 18 år, bør også påbudet vurderes å omfatte denne type institusjoner.

En evt. lovfesting bør gjelde arbeidsplasser, ikke enkelte grupper av arbeidstakere.

4.4 Tobakksfrie uteområder og tobakksfri skoletid for elevene

Departementets forslag støttes. Skal tobakksfri skoletid ha en reell betydning, må forbud mot røyking også omhandle ansatte i skolene, jfr. pkt. 4.3.

4.5 Røykfrie lokaler og uteområder i barnehager

Departementets forslag støttes. Skal barnehagene bli reelt røykfrie, må forbud mot røyking også omhandle ansatte i barnehagene, jfr. pkt. 4.3.

4.6 Barns rett til vern mot passiv røyking

Barns rett til vern mot passiv røyking bør styrkes. Vi støtter et forslag om en normativ bestemmelse i tobakkskadeloven, gjerne i tråd med departementets forslag til ordlyd, side 79. En slik bestemmelse bør følges opp av informasjonsmateriell til foreldre, som eksempelvis helsesøstre kan benytte i sin dialog med foreldre rundt røyking. Videre er det viktig å kunne tilby ulike former for røykeavvennings-tilbud, ut fra den enkelte forelders behov, ønsker og motivasjon. Det er viktig at man ikke kun byr på «pisk» i form av lovbestemmelse, men også «gulrot» i form av hjelp til å slutte, eller begrense røykingen rundt barn og unge.

4.7 Helseinstitusjoner

Vi viser her til våre kommentarer til pkt. 4.3, men støtter departementets vurdering av at beboelsesrom må unntas et evt. forbud. Når røyking tillates på beboelsesrom, ser vi derimot ikke behovet for å tillate røyking på institusjonens uteområder.

4.8 Røykfrie inngangspartier

Vi støtter departementets forslag om røykfrie inngangsparti til helseinstitusjoner og offentlige virksomheter. Vi mener at slikt påbud også burde omfatte idrettsarenaer, venteareal på flyplasser, tog- og busstasjoner og andre inngangsparti/venteareal der allmennheten ferdes.

Med vennlig hilsen

Astrid Grydeland Ersvik
Leder
Landsgruppen av helsesøstre NSF

Kopi:

NSF fagpolitisk avdeling

NSF samfunnspolitisk avdeling

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

www.sykepleierforbundet.no
Org.nr: NO 960 893 506 MVA